

Ratujmy zabytkowe organy

Data publikacji: 8.05.2012 11:30

Seria koncertów i płyta-cegiełka - oto akcje służące uratowaniu zabytkowych organów z kościoła Jezusowego w Cieszynie. Pochodzący częściowo z 1785 roku instrument wymaga gruntownego remontu.

Zanim w kościele Jezusowym pojawiły się obecne organy, na ich miejscu stały zakupione w 1785 r. prawdopodobnie 20-głosowe organy barokowe nieznanego autorstwa. Niewiele o nich wiadomo, oprócz tego, że w 1863 r. wyremontował je polski organmistrz Antoni Sapalski i tego, że podczas I wojny światowej zostały ogołoczone z cynowych piszczał. Tak okaleczone organy były używane do 1923 r., kiedy to, najprawdopodobniej za inicjatywą prof. Karola Hławiczka, zdecydowano się zakupić nowe. Zamówiono je w wytwórni Wilhelma Sauera we Frankfurcie nad Odrą. Zbór cieszyński zdecydował się na organy o 36 głosach, liczące 2076 piszczał (numer fabryczny-opus 1253). Z szafy wymontowano piszczały ze starego instrumentu, pozostawiając w szafie jedynie 112 sztuk, a w miejsce usuniętych piszczał wmontowano nowe. Wówczas też dobudowano z boków barokowego prospektu dwa skrzydła, gdyż stara szafa okazała się za mała. Uroczyste nabożeństwo związane z poświęceniem nowego instrumentu i podniosłym koncertem z udziałem wirtuozów muzyki organowej odbyło się 25.11.1923 r. Aż do 1924 r. prof. Karol Hławiczka organizował w kościele różne koncerty, a dochód z nich przeznaczał na spłatę zaciągniętych przez zbór długów.

Teraz również organy pracują na swój remont. Po pierwsze, dzięki nowej płycie CD zatytułowanej RATUJMY ORGANY KOŚCIOŁA JEZUSOWEGO: - ***Pomysł jej nagrania zrodził się z chęci wsparcia akcji remontowej zabytkowego instrumentu w kościele Jezusowym. O ile wiem, jest to w tej parafii pierwsza tego rodzaju płyta. Choć organy kościoła Jezusowego pełnią od lat funkcję instrumentu koncertowego, nikt wcześniej nie utrwał ich brzmienia w tak pełnym zakresie. Profesjonalne nagrania w technice wielośladowej zrealizowane zostały przez Jakuba Garbacza ze studia Ars Sonora z Łodzi. Studio działające od 2007 r. specjalizuje się w nagraniach w terenie, dających możliwość zarejestrowania niepowtarzalnej akustyki wnętrza*** - opisuje przedsięwzięcie Paweł Danel, koordynator artystyczny akcji i dodaje: - ***Wszyscy wiemy, że kościół Jezusowy posiada wspaniałe warunki akustyczne do wykonywania muzyki organowej i kameralnej, które dla realizatora nagrań stanowią jednak nie lada wyzwanie.***

Na płycie można usłyszeć dzieła znanych mistrzów, takie jak: Sonata c-moll F. Mendelssohna, Koncert d-moll J.S. Bacha/A. Vivaldiego czy Alleluja z Oratorium „Mesjasz” G.F. Haendla w wykonaniu znakomitego muzyka Pawła Seligmana: - ***Nie brakuje również ciekawych improwizacji organisty na temat znanych pieśni m.in. „Warownym Grodem”, „Za rękę weź mnie Panie”, czy „Bliżej, o Boże mój”/“Być bliżej Ciebie chcę”. Płytę otwiera znane Preludium z „Te Deum” Charpentiera na organy i trąbkę, na której zagrał Andrzej Sikora. Utwory instrumentalne przeplatane są pieśniami Wyższobramskiego Chóru Kameralnego, który z towarzyszeniem organów wykonał znane pieśni: „Pochwal, mój duchu, Mocarza”, czy „Jezu mój krasny”. Nie zabrakło również cieszyńskiego akcentu w postaci motetu „Szukajcie Pana” Jana Gawlasa. Na płycie utrwalone zostało również prawykonanie "Kantaty psalmowej" do słów psalmu 24 „Do Pana należy ziemia”, napisanej specjalnie dla chóru przez młodą kompozytorkę, Katarzynę Brzozowską z Poznania (ur. 1992 r.)- opisuje Danel.***

Płyta zawiera również książeczkę z biografiami wykonawców, historią cieszyńskiego instrumentu oraz opisem jego aktualnego stanu technicznego. Całość udokumentowana jest licznymi fotografiami wykonanymi przez Ilonę Borutę. Pokazują one piękno barokowego prospektu organowego, obrazują również ogrom zniszczeń zabytkowego instrumentu, czekającego na kapitalny remont: - ***Krażek nabyć będzie można za dobrowolne ofiary już podczas koncertu w przeddzień pamiątki poświęcenia kościoła Jezusowego, w sobotę 26 maja o godz. 17.00, wystąpią prof. Elżbieta Karolak z Poznania(organy) oraz Paweł Konik z Katowic (bas). Zebrane w ten sposób pieniądze w całości zasilą fundusz remontowy organów. Zachęcam, by płyta-cegiełka***

znalazła się w każdym domu. Razem możemy wiele zdziałać! - zachęca Danel.

Koszty remontu szacuje się na około 500-600 tys. zł. Kto nie da rady być w sobotę 26 maja w Cieszynie, zawsze może wspomóc renowację, wpłacając pieniądze na konto:

Bank Spółdzielczy w Cieszynie

13 8113 0007 2001 0074 4353 0007

Posłuchaj, jak brzmią organy z Kościoła Jezusowego w Cieszynie:

Katarzyna Brzozowska Psalm 24- Kantata psalmowa

Paweł Seligman "Za rękę weź mnie Panie"- improwizacja

(red.)